Załącznik do uchwały Nr 1/2015
Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Poznania
z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie wniosku
o nieudzielenie absolutorium Prezydentowi
Miasta Poznania za 2014 rok

OPINIA
Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Poznania
o wykonaniu budżetu Miasta Poznania za 2014 rok

W dniu 31 marca 2015 r. Komisja Rewizyjna otrzymała sprawozdanie Prezydenta Miasta Poznania z wykonania budżetu Miasta Poznania za 2014 rok oraz informację o stanie mienia komunalnego Miasta Poznania na dzień 31 grudnia 2014 r.
Przedmiotem rozpatrzenia przez Komisję Rewizyjną były również:

- sprawozdanie finansowe Miasta Poznania za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.,
- opinia i raport niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Miasta Poznania za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.,
- uchwała Nr SO.-0954/37/18/2015 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu wraz z informacją o stanie mienia Miasta Poznania za 2014 rok.

Komisja Rewizyjna zapoznała się ze szczegółowymi ustnymi oraz pisemnymi wyjaśnieniami: Zastępcy Prezydenta Miasta Poznania, Skarbnika Miasta Poznania, dyrektorów, zastępców dyrektorów, kierowników lub pracowników Urzędu Miasta Poznania: Wydziału Budżetu i Analiz, Wydziału Finansowego, Wydziału Transportu i Zieleni, Biura Nadzoru Właścicielskiego, Wydziału Zamówień i Obsługi Urzędu, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Wydziału Informatyki, Wydziału Oświaty, Biura Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydziału Kultury, Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, a także takich jednostek Miasta Poznania jak Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Poznańskie Centrum Świadczeń. W posiedzeniach Komisji uczestniczyli również prezes i przedstawiciele Spółki z o.o. Poznańskie Inwestycje Miejskie.

Prace Komisji Rewizyjnej związane z przygotowaniem odpowiedniego wniosku oraz opinii na temat wykonania budżetu Miasta Poznania za rok 2014 przebiegały w okresie od 27 kwietnia do 28 maja 2015 r.

DANE OGÓLNE

Budżet Miasta Poznania na 2014 rok został przyjęty uchwałą Nr LXI/954/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 20 grudnia 2013 r. Przed zmianami planowana kwota dochodów wynosiła **2.867.623.191,00 zł**, a kwota wydatków **2.834.933.785,00 zł**. Po uwzględnieniu sześciu zmian w ciągu roku dokonanych przez Radę Miasta Poznania i szesnastu zmian dokonanych zarządzeniami przez Prezydenta Miasta Poznania, ostatecznie plan dochodów zamknął się kwotą w wysokości **2.793.573.934,85 zł** a wydatków kwotą **2.819.380.353,85 zł**.

1. Dochody

Dochody Miasta Poznania ogółem w roku 2014 zostały zrealizowane w kwocie **2.831.933.373,57 zł** na poziomie **101,4%** planu. Wykonanie dochodów bieżących wyniosło **2.608.256.637,91 zł**, co stanowi **101,9%** planu, natomiast wykonanie dochodów majątkowych wyniosło **223.676.735,66 zł**, co stanowi **95,6 %** planu.

2. Wydatki

Wydatki budżetu Miasta Poznania w roku 2014 zostały zrealizowane w wysokości **2.578.686.270,39 zł**, tj. na poziomie **91,5 %.** Wydatki bieżące wykonano łącznie w kwocie **2.273.454.080,54 zł**. a więc w **96,0 %** planu. Wydatki majątkowe wykonano łącznie w kwocie **305.232.189,85 zł.**, co stanowiło **67,5%** planu.

3. Przychody budżetu

Miasto zrealizowało w 2014 roku przychody budżetu w wysokości **35.705.077,63 zł**, w tym z tytułu spłat udzielonych pożyczek **5.768.013,43 zł** tj. na poziomie **123,0%** planu oraz wolnych środków z lat ubiegłych w wysokości **29.937.064,20 zł.** W 2014 r. Miasto nie zaciągnęło planowanych kredytów i pożyczek.

4. Rozchody

W roku 2014 Prezydent Miasta Poznania dokonał spłaty pożyczek, kredytów i wykupu obligacji na łączną kwotę **212.030.959,72 zł** oraz udzielił pożyczek z budżetu na kwotę **880.461,53 zł** łącznie wydatkując na wszystkie rozchody z budżetu Miasta kwotę w wysokości **212.911.421,25 zł (99,8 % planu)**.

5. Wynik budżetu

Rok budżetowy 2014 zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości **253.247.103,18 zł.**

Saldo operacyjne budżetu obliczone zgodnie z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dochody bieżące – wydatki bieżące) osiągnęło wartość dodatnią i wyniosło **334.802.557,37 zł.**

Saldo operacyjne budżetu obliczone zgodnie z art. 243 ustawy jw. Stanowiące podstawę do ustalenia indywidualnego limitu zadłużenia (dochody bieżące + sprzedaż majątku – wydatki bieżące) osiągnęło wartość dodatnią i wyniosło **395.845.068,71 zł.**

6. Ulgi wobec wierzytelności oraz należności wymagalne

Działając w oparciu o przepisy ustawy Ordynacja Podatkowa w okresie sprawozdawczym zastosowano system ulg w postaci odroczeń, rozłożenia na raty oraz umorzeń (bez ulg i zwolnień ustawowych) wobec wierzytelności podatkowych i opłat na łączną wartość **3.269.849,03 zł**.

Działając na podstawie zapisów uchwały Rady Miasta Poznania Nr LXXI/1105/VI/2014 z 7 lipca 2014 r. oraz Nr LXXIII/1021/V/2010 z dnia 8 czerwca 2010 r. oraz Zarządzenia Prezydenta Miasta Nr 815/2014/P z dnia 31 grudnia 2014 r. jednostki organizacyjne w zakresie należności cywilnoprawnych i publicznoprawnych udzieliły ulg na łączną kwotę **10.675.147,00 zł**, (w tym umorzenia to kwota 1.936.597,00 zł, w pozostałej części należności odroczono albo rozłożono na raty).

Należności wymagalne na koniec 2014 roku wyniosły **225.059.678,07 zł** co oznacza ich wzrost o 5,2 % w porównaniu ze stanem na koniec 2013 r. Wzrost ten dotyczył należności jednostek budżetowych i zakładów budżetowych oraz SP ZOZ-ów.

7. Zadłużenie miasta i zobowiązania wymagalne

Zadłużenie z tytułu pożyczek, kredytów oraz wyemitowanych obligacji na koniec roku 2014 wyniosło **1.636.387.285,68 zł** i było niższe o 11,5 % w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego.

Zobowiązania wymagalne na koniec 2014 roku wyniosły **10.877.029,37 zł** i w porównaniu ze stanem na koniec roku 2013 spadły o 17,6%

8. Rezerwy

Zaplanowane w budżecie na dzień 1.01.2014 r. rezerwy łącznie wynosiły **70.745.571,00 zł,** co stanowiło 2,49 % ogólnej kwoty wydatków budżetu, z czego rezerwa ogólna wynosiła **4.384.113,00 zł** (0,15 % ogółu wydatków) a rezerwy celowe **66.361.458,00 zł** (2,34 % ogółu wydatków). W budżecie wg stanu na 31.12.2014 r. nierozdysponowane rezerwy wynosiły łącznie **28.869.221,00 zł,** z czego rezerwa ogólna wynosiła **4.066.820,00 zł** a rezerwy celowe **24.802.401,00 zł.**

OCENY I WNIOSKI

1. Ocena przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdania finansowego oraz informacji o stanie mienia komunalnego.

1.1 Sprawozdanie z wykonania budżetu

Analizując przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Poznania za 2014 r. Komisja stwierdziła, że odpowiada ono ustawowym wymogom szczegółowości tj. przedstawiono je w szczegółowości nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

Komisja zwraca jednak uwagę kolejny rok z rzędu, że opisowa część sprawozdania z wykonania budżetu winna dawać możliwość pełnej oceny przyczyn niewykonania poszczególnych pozycji budżetowych. W szeregu pozycji w ogóle nie wyjaśniono przyczyn ich niewykonania ograniczając się do stwierdzenia, że "środki niewykorzystane w 2014 roku zwiększyły plan zadania w 2015 r.". Sam fakt przeniesienia środków niewykorzystanych w roku 2014 na plan roku 2015 trudno uznać za wyjaśnienie przyczyny niewykonania

poszczególnych pozycji. Te były ustalane przez komisję dopiero w trakcie obrad nad sprawozdaniem, w toku pytań zadawanych dyrektorom poszczególnych jednostek.

1.2 Sprawozdanie finansowe

Komisja pozytywnie opiniuje w sensie formalno-księgowym sprawozdanie finansowe po zapoznaniu się z opinią biegłego rewidenta oraz wysłuchaniu jego wyjaśnień i odpowiedzi na pytania członków Komisji.

1.3 Informacja o stanie mienia komunalnego

Komisja pozytywnie opiniuje również w sensie formalno-księgowym przedłożoną informację o stanie mienia komunalnego.

2. Ocena wykonania budżetu

2.1 Dochody

Komisja stwierdza, że choć poziom realizacji dochodów - w stosunku do lat ubiegłych - poprawił się w ujęciu procentowym jak i kwotowym, to jednak cały czas, zakres dochodów majątkowych, pozostaje na niewystarczającym poziomie.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na takie tytuły jak spadek dochodu z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych – w formie karty podatkowej, w którym nastąpił spadek w porównaniu z rokiem 2013 o 4,5% i jego wykonanie wynosi 2.256.058,42 zł czyli 98,1% planu, a także spadek wpływów z opłaty od posiadania psów, gdzie wykonanie było na poziomie 80,1% i wyniosło 801.186,92 zł, tym samym odnotowując spadek o 23,6% w stosunku do roku poprzedniego. Niepokojące są także spadki z wpływów z opłaty targowej, które rok rocznie zmniejszają się. W roku 2014 były o 7,7% niższe niż w roku poprzednim, a zostało wykonane w wysokości 2.072.003,75 zł, czyli 94,2% planu.

Aspektem, na który zwrócono szczególną uwagę jest kwestia wykonania dochodów majątkowych jednostek budżetowych, które wykonano w wysokości 65.403.252,18 zł, tj. 72,4% planu, z czego z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującym osobom fizycznym, w prawo własności 74% planu, tj. 2.219.090,57 zł,

natomiast dochody z nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wykonano jedynie w wysokości 69,4% planu, tj. 59.618.252,34 zł.
Równie alarmującym przejawem jest kwestia narastających zaległości w wielu tytułach dochodowych, z którymi jednostki organizacyjne miasta nie potrafią sobie skutecznie poradzić.

Wysoki poziom wzrostu zaległości z tytułu opłat za zarząd, użytkowanie, służebność i użytkowanie wieczyste nieruchomości także jest niepokojący. Należy wskazać, że w stosunku do stanu na koniec roku 2013 należności wzrosły o 36,4 % i wyniosły 9.141.303,21 zł.

W zakresie podatku od nieruchomości zaległości wzrosły o 4,1% w stosunku do roku poprzedniego, podatku rolnego o 3,6%, podatku leśnego o 45,9%, podatku od czynności cywilnoprawnych o 20,9%. W zakresie podatku od spadków i darowizn, zaległości wzrosły o 55,5% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły 1.654.763,04 zł. Zaległości z tytułu opłaty za posiadanie psów przekroczyły krytyczny stan i wynosiły na koniec roku sprawozdawczego 522.772,91 zł i były wyższe w stosunku do stanu na koniec roku 2013 o 102,8%.

Środki pochodzące ze źródeł zagranicznych i budżetu Unii Europejskiej (bieżące) zrealizowano na niepokojąco niskim poziomie 57,2%, a środki na dofinansowanie zadań własnych pozyskane z innych źródeł (majątkowe) wykonano na poziomie 74,8% planu.

Mając na uwadze powyższe Komisja krytycznie ocenia przyrost zaległości oraz stopień realizacji dochodów majątkowych w roku 2014.

2.2 Wydatki bieżące

Pozytywnie należy ocenić fakt ograniczenia – w stosunku do roku 2013 – poziomu wydatków bieżących. Niestety tylko w części jest to efekt racjonalizacji wydatków budżetowych, w znacznej mierze zaś skutek braku konieczności utrzymywania inwestycji w związku z brakiem ich terminowego oddania do użytku.

2.3 Wydatki majątkowe

Rok 2014 jest kolejnym rokiem spadku potencjału inwestycyjnego miasta, oraz kolejnym rokiem kumulatywnych opóźnień w realizacji miejskich inwestycji. Poziom wydatków inwestycyjnych był w roku 2014 bardzo niski, zaś procentowe wykonanie tej

kategorii wydatków – 67,5% - najniższym od kilkunastu lat. Komisja wielokrotnie w poprzednich latach wskazywała na zagrożenia związane z brakiem terminowej realizacji inwestycji, co nie znalazło odzwierciedlenia w podjęciu odpowiednich środków zaradczych przez Prezydenta Miasta.

Szczególną uwagę należy zwrócić na strukturalny problem inwestycji wykonywanych przez spółkę miejską Poznańskie Inwestycje Miejskie. Spora większość inwestycji powierzonych tej spółce nie została zrealizowana, ponad połowa inwestycji nie przekracza 50% ich realizacji. Poniżej przykładowe zadania, które nie zostały zrealizowane w zakładanym planie bądź zostały źle zaplanowane:

- **Budowa kolektora deszczowego w ul. Królowej Jadwigi – 2,7% planu**
- **Program Centrum, etap I przebudowa Św. Marcin 1,4%,**
- **przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera – 45,6%**
- **Ulice lokalne i peryferyjne – 35,2%**
- **RoweLove Rataje – 20,2%**
- **Modernizacja obiektów inżynierskich – 10,5%**
- **Budowa węzła drogowego Dębiec – 54%**
- **Przebudowa utwardzonych ulic krajowych, wojewódzkich i powiatowych – 82,2%**
- **Budowa trasy tramwajowej Os. Lecha – Franowo – 76,4%**
- **Przedłużenie trasy PST do Dworca Zachodniego – 24,2%**
- **Budowa parkingu przy cmentarzu Junikowo – 2,1%**
- **Sportowy Golaj – 8,17%**

Istnieje także kilka inwestycji, które nie zostały wykonane w ogóle:

- **Budowa przystanków wiedeńskich 0%**
- **Standaryzacja placówek opiekuńczo – wychowawczych 0%**

Niewykonanie zgłaszanych projektów do Budżetu Obywatelskiego powinno skłaniać do lepszej analizy wniosków w przyszłości.

Komisja nie uzyskała w czasie odpowiednich wyjaśnień, które powodowałyby tak niską realizację zadań, przedstawiono nam jedynie skutek braku realizacji zadań, czyli zwiększenie planów tych zadań na 2015 rok. Komisja nie uzyskała również informacji, kiedy zaległe inwestycje mogą być zakończone.

Z powyższych powodów Komisja negatywnie opiniuje poziom realizacji wydatków majątkowych w roku 2014.

2.4 Zadłużenie miasta

W roku 2014 roku zadłużenie Miasta wyniosło 1.636.387.435,73 zł, co daje wysoki poziom **57,78%** wykonanych dochodów. Bez odpowiedniej windykacji swoich należności oraz braku wystarczającego wzrostu dochodów Miasta, problem z niebezpiecznie wysokim zadłużeniem powoduje i nadal będzie skutkował ograniczeniem potencjału inwestycyjnego Miasta.

2.5 Problemy sprawozdawczości merytorycznej i budżetowej

Podczas prowadzonych prac Komisja Rewizyjna nie otrzymywała odpowiednich dokumentów w odpowiednim czasie od niektórych wydziałów merytorycznych podległych Prezydentowi Miasta.

Brak odpowiedzi na szczegółowe pytania oraz prośbę przekazania dokumentacji od Wydziału Transportu i Zieleni, dotyczących przekazu informacji między Zarządem Transportu Miejskiego, Zarządem Dróg Miejskich a spółką PIM uniemożliwia kompleksowe zbadanie zaistniałego problemu. Brak współpracy Wydziału z Komisją Rady Miasta jest również złą prognozą na przyszłość.

Brak szczegółowej odpowiedzi z Wydziału Zamówień i Obsługi Urzędu również uniemożliwia dokonanie odpowiedniej oceny wykonania budżetu w tym zakresie tym samym wstrzymując pracę członków Komisji.

2.6 Konkluzja

Po dokonaniu analizy wykonania budżetu Komisja negatywnie oceniła stopień realizacji dochodów oraz wydatków majątkowych.

Budżet Miasta znajduje się w sytuacji wysokiego zadłużenia, braku wystarczającego wzrostu dochodów oraz, co za tym idzie, spadku potencjału inwestycyjnego Miasta.

Nie sposób uznać za zgodne z kryterium gospodarności zarządzania miejskimi finansami akceptowanie wzrostu należności w wielu miejskich jednostkach organizacyjnych.

Kolejny rok braku terminowej realizacji szeregu inwestycji, każe z kolei postawić ocenę, że brak jest rzetelnego nadzoru nad ich wykonaniem, zarówno na etapie planowania, projektowania, jak i w zakresie samego wykonania inwestycji.

Po dokonaniu całościowej oceny wykonania budżetu Miasta za rok 2014, Komisja Rewizyjna negatywnie opiniuje wykonanie budżetu i wnioskuje o nieudzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Poznania za 2014 rok.

Przewodniczący
Komisji Rewizyjnej RMP

Szymon Szynkowski vel Sęk